

LA CREACIÓ D'EMPRESSES, UNA UTILITAT DE LA INVESTIGACIÓ PÚBLICA

Ana Cortés

En els darrers 10 anys, la situació de la investigació a Espanya ha donat un salt quantitatiu substancial (nombre d'investigadors, nombre de doctors, infraestructures i equipaments, etc.), però no s'ha fet una avaluació dels resultats obtinguts que ens permeta de prendre una actitud respecte de la maduresa o aplicabilitat d'aquests resultats. Malgrat això, la incipient política tecnològica del nostre país s'ha proposat, com a objectiu principal, que la transferència i/o aplicabilitat de les tecnologies "suposadament obtingudes" durant aqueix període siguin un fet a curt termini.

Si la política tecnològica o d'innovació a nivell nacional s'ha estrenat recentment a Espanya, a nivell regional a penes comença a albirar-se el naixement de polítiques d'innovació, com a la Comunitat Valenciana o al País Basc. A nivell europeu, en el pròxim V Programa Marc de R+D, la presència empresarial en els projectes de R+D i l'aplicabilitat dels resultats passa de ser un mèrit a ser un requisit d'elegibilitat.

Totes aquestes polítiques pretenen, amb justificada raó, que la Universitat siga una de les fonts primordials de la tecnologia necessària per a aconseguir el nivell d'innovació i de competitivitat desitjat per a les nostres empreses. Ara bé, hem d'acceptar un fet: la Universitat espanyola no té tecnologia. Posseeix capacitat per a obtenir-la, però això no succeeix de la nit al dia, com pressuposen els nostres polítics, si jutgem per les darreres tendències de les ajudes públiques a la R+D.

No obstant això, és necessari estudiar i desenvolupar eines i procediments perquè el procés de transferència de tecnologia (desenvolupament de tecnologies pròpies, polítiques de patents, compravenda de tecnologia, etc.) siga eficaç.

Hom està valorant a tot Europa, i als EUA des de ja fa molt de temps, la creació d'empreses a partir de resultats d'investigació pública com una eficaç via de transferència de tecnologia, a més de contribuir a la creació d'ocupació. No cal oblidar que les empreses nascudes a partir de desenvolupaments tecnològics posats a punt en entitats d'investigació o grans empreses (*spin-off*) han estat causa del creixement econòmic d'algunes regions geogràfiques.

En aquest sentit, un dels esculls amb què ens tro-

bem al nostre país és la falta de suport a les iniciatives des dels estaments polítics, socials i econòmics (hi ha una dita popular als Estats Units que diu que quan un ocell d'un ramat es destaca volant el primer, i a molta més altura que la resta, sorgeixen deu empreses que volen pagar per col·locar-li un cartell anunciador de la seua empresa, mentre que a Espanya, quan passa això, li llancem una pedrada).

La Universitat de València amb el seu programa Emprenedors, l'IMPIVA amb els seus programes d'ajudes per a la creació d'empreses, els centres europeus d'empreses i innovació i entitats com ara Bancaixa o Iberdrola estan contribuint a donar suport a aquestes iniciatives.

En la Conferència Internacional UNIVE celebrada a la Universitat Carlos III de Madrid el passat mes de novembre, es va debatre en una taula rodona el tema "com organitzar noves empreses a partir dels resultats de la R+D pública". En les conclusions es definiren els següents factors d'èxit per a aconseguir-ho:

- Es necessita disposar d'una tecnologia que pugui ser transferida. Això suposa haver dedicat esforços en una direcció concreta a partir d'un moment donat en el procés d'investigació.
- Es necessita un individu o grup amb iniciativa empresarial. Han de creure fortament en la idea i ésser capaços d'arriscar-hi temps i recursos.
- Es necessita crear entorns favorables a l'activitat empresarial (en aquest factor, poden influir molt les polítiques tecnològiques de l'entorn i la dinamització de les diferents institucions).
- Es necessita el factor econòmic, inversors com ara la banca o entitats capital-risc, perquè la idea es materialitze.
- La Universitat hauria d'assegurar-se una compensació que la motivés a propiciar aquesta nova activitat partint de dos fronts: quan el creador d'empresa és un alumne i quan és un professor o un doctor format en la institució, i en aquest cas s'hauria d'assegurar una compensació econòmica per l'explotació dels resultats.

*Directora de l'OTRI. Universitat de València